

MEMORANDUM

ONDERWERP	Toezegging informatielevering nav behandeling voortgangsrapportages regionale keringen 2022 in Cie RGW 29-11-2023
DATUM	22-1-2024
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1264662141
VAN	Has Bakker
AAN	Provinciale Staten
TEAM	WEB

Geachte leden van Provinciale Staten,

Op 29 november 2023 heb ik u toegezegd uit te zoeken waar in de provincie schade door bevergraverij plaats vindt. Daarnaast zou ik u een toelichting geven op de dijkversterking bij de Bijleveld.

Bevergraverij

Er zijn in de provincie Utrecht weinig gevallen bekend van ondergravingen. Hieronder een overzicht per waterschap:

Waterschap Amstel Gooi en Vecht

Er zijn nog geen graverijen door bevers waargenomen in het Utrechtse deel van waterschap Amstel, Gooi en Vecht. Er zijn dus nog geen schademeldingen bekend.

Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden

Aan de regionale keringen is geen schade als gevolg van bevergraverijen waargenomen. Ook de schade aan primaire keringen is tot op heden in het beheergebied van HDSR beperkt. Wel ziet het waterschap dat ze zich langzaam verdelen over de uiterwaarden, en worden de bevers ook vaker op binnendijkse locaties aangetroffen. Concrete schademeldingen:

- In maart 2023 is er een beverpaar waargenomen in de Lekdijk ter hoogte van de Uitweg (tussen Lopik en Lopikerkapel). Het is de eerste keer dat HDSR het beverprotocol heeft toegepast in hun beheergebied. De graverij is conform ontheffing ongedaan gemaakt. De bevers waren niet meer aanwezig toen de hopen zijn uitgegraven. De bevers hadden ongeveer 4 meter ver in de dijk en tot 80 cm in de doorsnede gegraven. Na inschatting van de schade en omvang is er gestart met het herstel van de dijk. Met klei is het gat laagsgewijs opgevuld en aangestampt. Het beverpaar is een stuk verderop in de uiterwaard verder gaan graven;
- In november 2023 is er door het hoge water een bever in de teen van de Lekdijk ter hoogte van de Zijdeweg-Zuid geweest. Deze is na de hoogwaterpiek weer teruggegaan naar zijn burcht in de Zomerkade. De schade was niet dusdanig dat direct handelen noodzakelijk was. Het is wel een locatie die het waterschap in de gaten houdt met inspecties.

Er is dus tot op heden slechts één geval bekend van beverschade in het beheergebied van HDSR. Eind december '23/begin januari '24 was er hoogwater bij de Lek, maar vooralsnog zijn er geen nieuwe schadegevallen bijgekomen.

Waterschap Vallei en Veluwe

In het Utrechtse deel van het beheergebied van waterschap Vallei en Veluwe zijn er nog geen gevallen bekend van graverijen door bevers.

Waterschap Rivierenland

In het najaar van 2023 hebben muskusrattenbeheerders alle primaire keringen geïnspecteerd op schade door bevergraverij in het beheergebied van Rivierenland. In de provincie Utrecht zijn geen schades gevonden. Bevers zitten vaak wat verder van de kering. Tijdens de hoogwatergolf afgelopen weken heeft het waterschap het rivierengebied op beverholten geïnspecteerd. Met onder meer infrarood kijkers is er geïnspecteerd op de aanwezigheid van bevers. Tijdens het hoge water zochten bevers soms droge voeten op de dijk, maar in Utrecht is er geen schade gevonden.

Wat betreft graverij in regionale en overige keringen is er te melden dat wanneer een schade ontdekt wordt deze waar nodig hersteld wordt. In 2023 zijn er geen meldingen geweest van schade aan regionale keringen en overige keringen. In 2022 is de Zijpkade bij Vianen hersteld.

Preventieve oplossingen

Bij de eventuele aanleg van nieuwe dijken of verbetering/aanpassing van de bestaande keringen wordt door de provincie proactief geadviseerd om de mogelijke beverwerende maatregelen in het ontwerp mee te nemen. Vooral bij nieuw te ontwikkelen dijken of aanpassing van bestaande dijken kan door het toepassen van preventieve maatregelen grote schade worden voorkomen in de toekomst. Om beverschades te voorkomen kunnen preventieve maatregelen worden genomen zoals het nemen van inrichtingsmaatregelen (bevervriendelijk inrichten van alternatieve locaties) en technische maatregelen zoals het aanbrengen van gaas en stalen damwanden. Binnen verschillende samenwerkingsverbanden, zoals het Kenniscentrum Bever, wordt er momenteel onderzoek gedaan o.a. naar (innovatieve) maatregelen om toe te passen, hierbij zijn provincies en waterbeheerders bij aangesloten.

Bijleveld

Vraagstelling:

Langs de Bijleveld vindt natuurontwikkeling plaats waar waterkering nog moet worden aangepakt. Hoe gaan de gesprekken hierover? Gaat veiligheid voor natuur?
Natte natuur tegen dijk waardoor de dijk nu verzwakt is. Bij waterschap Amstel, Gooi en Vecht strubbelingen over de aanpak daar. Is gedeputeerde daarmee bekend?

Beantwoording:

Er liggen langs de Bijleveld meerdere natuurontwikkelingsprojecten waarbij het waterschap nauw betrokken is, zonder hun goedkeuring gebeurt er niets omdat zij altijd een watervergunning en eventueel peilbesluit moeten afgeven. Onderstaande projecten lopen langs de Bijleveld in de buurt van de kering:

1. Ecologische verbinding Bijleveld (Kockengen). Hierbij heeft het waterschap aangegeven deze percelen wel te willen kopen zodat ze de natuurverbinding kunnen combineren met de dijkverbetering. Door grond aan te kopen kan het waterschap makkelijker de benodigde (stabiliteits)maatregelen uitvoeren.

2. Gagel-Bijleveld (Wilnis)

Hier is 24 hectare moeras beoogd, als 'wetland-verbinding' tussen de Nieuwkoopse Plassen en de Vinkeveense Plassen. Het waterschap is intensief betrokken bij de planvorming van dit project. In de buurt van deze ontwikkeling ligt de regionale kering, waarbij een strekking nog een opgave heeft (De Burgemeester Padmosweg). Deze kering is niet hoog genoeg en dit gaat het waterschap samen met

de gemeente aanpakken. De overige strekkingen zijn voldoende hoog en stabiel (Wilnise Zuwe) of onlangs versterkt (Bovendijk).

De regionale keringen zijn genormeerd op een bepaalde norm. Deze norm blijft het uitgangspunt bij elke ontwikkeling, zo ook de aanleg van natuur.